

HURÁ NA ŠUMAVU

Stary most

průvodce pro děti i rodiče

PRVNÍ LIDÉ NA ŠUMAVĚ

Do neprostupných a nevládných šumavských hvozdů se pravěkým lidem v dávné minulosti moc nechtělo. Když už první osadníci do těchto končin zavítali, usazovali se trvale raději níže u toků řek, hlavně u Vltavy a Volyňky. Stopy po jejich životě se našly také u Stožce, Libínského Sedla a Sušice. Do vyšších poloh, kde dlouho ležel sníh, lidé pronikali jen málo. Ale v krátkém létě se těmto místům lovci-sběrači nevyhýbali. Když bylo dost borůvek, brusinek, oříšků i zvěře, hledali obživu i tam. Svědčí o tom například archeologické nálezy z doby deset tisíc let před našim letopočtem v okolí Modravy. Je to nejvýše položené pravěké sídliště u nás.

Na počátku mladší doby železné se tady usadili Keltové. Zbytky jejich mohutných sídel se dají najít dodnes – na Věnci u Lčovic, Sedle u Albrechtic, dochovaly se i části Obřího hradu

u Kašperských Hor. Keltové začali na Šumavě hledat a těžit zlato. První Slované se na Šumavu dostali na přelomu 7. a 8. století našeho letopočtu, kdy se usadili v podhůří a začali budovat své vesnice. Stopy po jejich životě se našly třeba na Čeňkově pile, v Kašperských Horách či na Sedle u Albrechtic. Také Slované usilovně hledali na Šumavě nejcennější kov – stopy po rýžování zlata zůstaly dodnes podél Otavy, Volyňky, Vydry a Blanice.

Na další osídlení Šumavy měly velký vliv obchodní stezky, které protkaly husté lesy a po nichž se vozilo zboží z Čech do Bavorska, Rakouska a samozřejmě i opačným směrem. U stezek vyrostly nejprve osady, které poskytovaly kupcům zázemí, a ty se postupně měnily na vesnice a města. První záznamy o nejslavnější Zlaté stezce pocházejí z 11. století.

V té době začala větší kolonizace šumavských lesů. Lidé káceli stromy a zakládali nová sídla, jejichž vlastníky byly velké kláštery a bohatí feudálové. Svůj vliv si chtěli v těchto končinách uchovat i čeští králové, a tak byla založena královská města Klatovy, Sušice či Kašperské Hory. Byly také budovány velké hrady (Kašperk, Velhartice, Vimperk) a tvrze (Čachrov, Dešenice, Janovice, Svojsice, Volyně).

Na začátku 14. století byla středověká kolonizace Šumavy hotova. Další příliv lidí nastal s rozkvětem sklářství a pak v další etapě – když Šumavu objevili turisté.

Mezi Modravou a Javoří Pilou bylo objeveno místo, na kterém tábořili pravěcí lovci. Leželo přímo u soutoku Roklanského a Javořího potoka. Místo je dnes označeno informační tabulí. Lovci sem zřejmě přicházeli za lososy, kteří se zde třeli, a možná i za medvědy, kteří tady hledali lososí hostinu. Svědčí o tom archeologické nálezy úlomků kamenných nástrojů, které sloužily k lovu, a háčeků na ryby. Kromě tohoto místa byly objeveny stopy po pravěkém osídlení ještě na pěti dalších místech – dvě u Roklanského potoka, jedno na Březníku (svah u Březnické hájenky) a dvě u Křemelné (oblast Stodůlek).

Roklan (Rachel) (1453 m n. m.)

Tenhle „kopec“ nesmíte při toulkách Šumavou minout. Druhý nejvyšší vrchol Šumavy a Bavorského lesa patří k nejnavštěvovanějším místům na bavorské straně hranice. Je pouze o tři metry nižší než nejvyšší Velký Javor.

Na Roklan se dostane nejlépe tak, že dojedete do bavorského Spiegelau, necháte automobil na parkovišti a kyvadlovým ekobusem od obchodu Norma se vydáte na zastávku Gfäll. Odtud můžete vyrazit dvěma směry – jedna cesta (doleva) je sice pohodlnější a kratší, ale méně zábavná. Ta druhá (doprava) sice stojí více sil, ale zavede vás k Roklanskému jezeru i dřevěné kapli nad ním. Odměnou za náročný výstup vám bude ohromující rozhled na všechny strany a také vlídná horská restaurace.

Na vrcholu Roklanu je umístěn vysoký železný kříž s Kristem. **Hora nabízí krásné výhledy do několika směrů. Na jižní straně lze sledovat vrcholky Alp, na východě je zase vidět Poledník se svojí charakteristickou rozhlednou, hrad Kašperk, Antýgl a masív Boubína. Podívat se můžete shora také do nepřístupných modravských slatí.** Vrchol Roklanu objevili první turisté před více než sto lety a od té doby na něj stále míří v zástupech.

Turistická chata ve výšce 1 360 metrů byla postavena už v roce 1902 a dodnes nabízí návštěvníkům vítané občerstvení po namáhavém výstupu. Zajímavostí je, že až do padesátých let 20. století sem museli všechno zboží vynášet lidé na zádech.

O jezeru se říká, že tam přebývají zakleté duše hříšníků. Pokud tam někdo hodí kámen, vyruší tak tyto přízraky a hladina jezera začne pěnít, vřít a kypět. Nezkoušejte to!

Malý a Velký Roklan

Kaple nad Roklanským jezerem

Kapličku nad Roklanským jezerem nechal postavit královský lesní mistr Ludvík Leythäuser, který byl správcem zdejšího polesí v 19. století. Jednou jel lesem v husté mlze a jeho kůň se náhle zastavil a nechtěl udělat ani krok dopředu. Když lesník seskočil, uviděl, že se kůň zastavil na kraji velké propasti. Jako poděkování za záchranu života nechal na tom místě postavit dřevěnou kapli.

Luzný (Lusen) (1373 m n. m.)

Další z nádherných a často vyhledávaných hor Bavorského lesa. Jeho vrchol pokrývá kamenné moře, které vzniklo už v době ledové a je největší na Šumavě. Výstup po tomto kamenném moři patří na Šumavě k nejtěžším, ale také nejzábavnějším. Hopsáte po balvanech jako kamzíci. Podle pověsti tam horu kamení nechal ďábel, když táhl přes hory vůz plný balvanů, kterými chtěl přehradit Dunaj. Právě když byl na vrcholu Luzného, ozval se z dálky kostelní zvon, ďábel ztratil sílu a nechal vůz stát, tam kde byl. Vůz časem zpráchnivěl, rozpadl se a vysypané kameny vytvořily dnešní kamenné moře.

Kamenitý vrchol Luzného nabízí úchvatné rozhledy na naši i bavorskou část Šumavy. Při dobrém počasí jsou vidět Alpy a říká se, že lidé se zvláště ostrým zrakem mohou z Luzného spatřit i věže chrámu P. Marie v Mnichově, které jsou vzdálené 170 kilometrů... Což je ale asi „stará pověst šumavská“.

Vrchol Luzného

Vrchol Luzného leží devět kilometrů od Modravy a asi čtyři stovky metrů od hranice. Jeden z nejkrásnějších pohledů na tuto horu, připomínající vyhaslou sopku, je od hájovny na Březníku na české straně Šumavy. Z české strany je špatně přístupný. Mnohem lépe dosažitelný je z Německa.

Při cestě na vrchol Luzného můžete nechat automobil na parkovišti na konci bavorské vesnice Waldhäuser a pak se vydat buď pěšky, nebo autobusem Igelbus po asfaltové silnici na rozcestí Waldhausreibe, kde si můžete vybrat ze dvou cest. Ta, která je označena jako „Zimní – Winterweg“, je kratší a pohodlnější, druhá, „Letní – Sommerweg“, vede kolem skleněné archy a dál na vrchol stoupá po zmíněném kamenném moři a je velmi náročná. Ale stojí za to. **Nahore je v provozu restaurace, jak už bývá v Bavorsku dobrým zvykem.**

Třístoličník (1311 m n. m.)

Hraniční hora, které se dříve také říkávalo Trízubec či Třístoličná hora, dostala své zvláštní jméno podle tří skal připomínajících svým tvarem obrovská sedadla. Ta se tyčí na bavorské straně vrcholu (tady zvaného Dreisesselberg). Prý na nich sedávali a rkovali králové Čech, Bavorska a Rakouska. **Na vrchol Třístoličníku stoupá sedmatřicet kamenných schodů k upravené vyhlídce, ze které je úžasný výhled na bavorskou stranu pohoří.** Na

Třístoličník můžete šlapat z Nového Údolí (7 km) nebo ze Zvonkové (16,5 km). Na bavorské straně

vrcholu stojí turistická chata, která nabízí občerstvení. Na severním svahu Třístoličníku začíná Schwarzenberský plavební kanál. Od vrcholu Třístoličníku se směrem k jihovýchodu táhne výrazný hřeben, na němž leží také Trojmezna a nejvyšší hora české části Šumavy Plechý.

Velkou zajímavostí skalních útvarů Třístoličníku je občasný úkaz, který je možno sledovat, když při nízké stojícím slunci a za určitého pohybu vzduchu táhnou kolem skal mlhy. Pak se na skále objeví obrovský stín lidské postavy. Podle pověstí se na vrchol Třístoličníku slétávaly kdysi čarodějnice.

Plechý (1378 m n. m.)

Plechý sice nenabízí nejkrásnější výhledy, ale za výstup rozhodně stojí. Je to totiž nejvyšší hora na české straně Šumavy. Má dva vrcholy. Vedlejší – západní – leží od toho hlavního ve vzdálenosti 750 metrů až na hranici s Rakouskem. Jméno dostala hora podle původního německého názvu Plöckenstein, který znamenal „lesklý kámen“. Inspirací názvu byla možná třpytící se hladina blízkého jezera. Vrchol tvoří skála s rozpadajícími se žulovými bloky. **Severně od vrcholu jsou dvě vyhlídky – Kučerova a Stifterova.** Zhruba 1,5 km od vrcholu Plechého na žluté turistické stezce stojí 14,5 metru vysoký památník, který na počest spisovatele a básníka Adalberta Stiftera v obtížném přístupném srázu nad jezerem postavili v letech 1876–1977 šumavští kameníci na místě, odkud básník rád vyhlížel do kraje. Plechý je velmi studeným místem – průměrná roční teplota zde dosahuje tří stupňů. Sníh zde v zimě sahá až do výšky 250 centimetrů. Ve skalní stěně nad Plešným jezerem se

podle pověstí nachází velký poklad zlata, stříbra a granátů velkých jako lidská hlava. Podle pověstí patřil pohanskému králi ze Saska, který se nechal ve skále pohřbit. Na vrchol Plechého se dostanete z Nové Pece (11 km) či z Nového Údolí (12,5 km).

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... bobr je jedním z největších hlodavců světa?

... jezevec je největší kunovitou neboli lasicovitou šelmou na našem území?

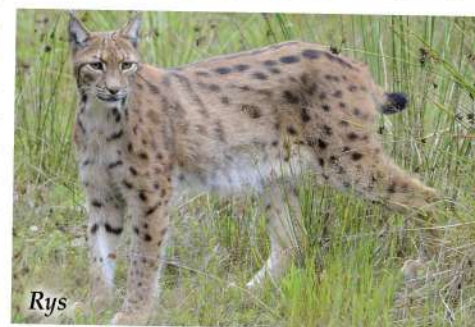
... vlk je naší největší původní psovitou šelmou?

... zmiže obecná je jediný jedovatý druh hada žijící volně v České republice?

... rys je největší kočkovitou šelmou žijící na území České republiky?

To jsem z toho jelen! Jak jste se sem dostali?

NA NÁVŠTĚVU K SOUSEDŮM

Nepřeberné množství zábavy pro rodiny s dětmi nabízí sousední Bavorsko a Rakousko, a to nejen výslapy po výborně značených lesních cestách, ale také nejrůznější zábavní parky, možnosti koupání, bobové dráhy či skanzeny a muzea. Neváhejte a při toulkách Šumavou vyražte i na druhou stranu hranice. Nebudete určitě litovat.

NĚMECKO

Arrach

Rodiny s dětmi mohou využít přírodní Jezerní park s koupalištěm, osůvkem a dobrodružným hřištěm. Arrach sousedí s Lamem a je vzdálený 30 kilometrů od Železné Rudy.

Koupaliště v Arrachu

Tkalcovský stav ve skanzenu

Dům ve skanzenu u Finsterau

lením na in-line bruslích, zastřešeným Světem dětí a bowlingovou dráhou. Geierstahl najdete v sousedství Teisnachu, pouhých deset kilometrů od Bodenmaisu.

Finsterau

Hlavní atrakcí u Finsterau je skanzen (www.freilichtmuseum.de) ve výšce 1000 m n. m. **Historická vesnice byla vybudována jako živé muzeum.** Téměř celoročně přístupný skanzen nabízí návštěvníkům aktivní program, vhodný i pro rodiny s dětmi. Od hraničního přechodu Strážný je Finsterau vzdálené 24 kilometrů.

Geierstahl

Místo láká malé i velké návštěvníky na **atraktivní zábavní park s halou pro motokáry Go-Kart-Halle**, brus-

Grafenau

Zábavní park v Grafenau je nazýván **Bäreal**, neboť celý areál kolem jezera je věnován **hnědému medvědu (německy Bär)**. Vyjde-li návštěvník od Brány k divoké přírodě (Tor zur Wildnis), očekávají ho v Háji tlapek (Tatzen-Hain) tři hřiště, pojatá jako medvědí tlapy se spoustou vybavení na hraní a bosou stezkou. Loď plující na jezeře se jmenuje Bärta. Na okruhu Bäreana s kulturním pavilonem návštěvníci najdou sochu medvěda od místního umělce Heinze Theuerjahra. K dispozici je minigolf, skatepark, dětské hřiště a zastřešená bruslařská hala s umělým ledem (otevřeno listopad až březen). V Grafenau je celoroční bobová dráha a koupaliště Bärenwelle se skluzavkami, skokanskou věží, vlnovým a sportovním bazénem, krytým bazénem a dětským indoorovým zábavním světem. Ze Železné Rudy je to do Grafenau 46 kilometrů.

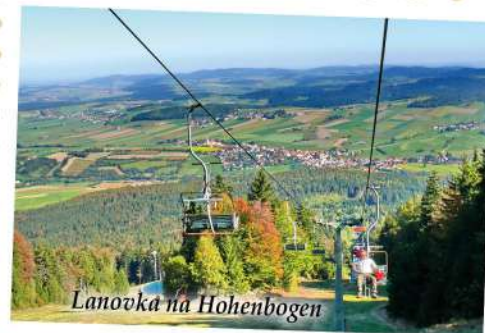

Haidmühle

V místě je krytý bazén s dětským rájem. V **nedalekém Bischofsreutu najdeme Muzeum lesa**, Pohádkový les, Lesní naučnou stezku a naučnou okružní Stezku mezi poli a lukami. Z hraničního přechodu Strážný je to do Haidmühle 18 kilometrů.

Hohenbogen

Znamé lyžařské středisko láká v létě návštěvníky na **zábavní Fun-Park s vodní skluzavkou pro čuny Nautic-Jet**, kyvadlovou dráhou Butterfly, minilanovkou Sky-Dive a dětským hřištěm. V létě tady také funguje bobová dráha. Ze Svaté Kateřiny je to do Hohenbogen pouhých deset kilometrů.

Lanovka na Hohenbogen

NS Tetřeví

Výchozí místo: Železná Ruda – Debrník
Délka: 5,8 km
Stezka pro pěší a zdatnější cyklisty informuje o životě tetřeva, který se v České republice v životaschopné populaci vyskytuje jen na Šumavě.

NS Tříjezerní slat'

Výchozí místo: rozcestí Tříjezerní slat', 2,7 km severozápadně od Modravy
Délka: 130 m
Krátká stezka vede nejvýše položeným rašeliništěm Šumavy. Návštěvníky zavede i k jezírkům.

NS Údolím vimperských památek

Výchozí místo: Vimperk – náměstí Svobody
Délka: 6 km
Stezka je zaměřena na seznámení se s významnými památkami města a jeho okolí, mívá například městskou zvonici, srubové domy, kapli Povýšení sv. Kříže, klášterský viadukt.

NS Utajená obrana železné opony – belvederský okruh

Výchozí místo: Železná Ruda – náměstí
Délka: 1,9 km
Stezka pro pěší seznamuje se základními typy poválečných bunkrů stavěných v pásu předem budované obrany pro jednotky armády.

NS Utajená obrana železné opony – debrnický okruh

Výchozí místo: Železná Ruda / Železná Ruda – Alžbětín
Délka: 4,5 km
Stezka zavádí do bývalého hraničního a zakázaného pásma, kde v letech 1953–1990 byla vedle tzv. železné opony vybudována řada důmyslně ukrytých bunkrů. Na stezce je umístěno 12 naučných tabulí, dva palebné objekty, zrekonstruované překážkové systémy atd. Stezka vede po zpevněných cestách a je vhodná i pro cyklisty.

NS Vchynicko-tetovský kanál

Výchozí místo: Modrava – hradlový most Rechle
Délka: 7 km
Stezka kopíruje plavební kanál od Rechle až do blízkosti Srní a informuje o historických, přírodopisných, kulturních a technických zajímavostech.

NS Velhartice

Výchozí místo: Velhartice – hrad
Délka: 4,5 km
Stezka začíná na romantickém velhartickém hradě, poté z městečka uhýbá směrem k přírodní rezervaci Borek, vede kolem říčky Ostružné a končí u chaty herce a dramatika Jana Wericha.

NS Vimperskem

Výchozí místo: Vimperk – náměstí Svobody
Délka: 4 km
Stezka seznamuje s místními památkami. Vede kolem Černé brány, zámku či pozůstatků předsunutého opevnění Haselburg.

NS Vlčí jámy

Výchozí místo: Petrovice u Sušice
Délka: 3,5 km
Stezka přivádí návštěvníky k hlubokým vzděným jámám, které kdysi sloužily jako pasti na vlky. Pasti jsou hluboké kolem čtyř metrů a široké asi 1,5 metru.

Ideální terén!

NAUČNÉ STEZKY V BAVORSKÉM LESE

- Zážiteková stezka Bayerisch Eisenstein (výchozí místo Bayerisch Eisenstein)
- Zážiteková stezka pralesem Hans-Watzlikhain (Zwieslerwaldhaus)
- Zážiteková stezka pastvinami a slatěmi – Erlebnisweg Schachten und Filze (Hochschachteln nebo Oberfrauenau)
- Stezka duše – Seelensteig (Spiegelau)
- Stezka podmáčenou smrčínou – Aufichtenwaldsteg (Spiegelau)
- Stezka horskou smrčínou – Hochwaldsteig (Lusen)
- Tematické stezky historií lesa – Wege durch Natur und Zeit (Frauenau)
- Oblast skalních stezek – Felswandergebiet (Hohenau)
- Hradní naučná stezka (Regen-Weissenstein)
- Lesní naučná stezka a naučná okružní stezka mezi poli a lukami (Haidmühle-Bischofsreut)
- Naučná stezka Hochmoor-Erlebnispfad (Bischofsmais-Oberbreitenau)
- Naučná stezka lesa a dřeva – Holzweg (Lambach)
- Naučná stezka rybářská – Fischlehrpfad (Regen)
- Naučná stezka včel a přírody (Kirchberg)
- Naučná stezka přírodní rezervaci Todtenau (Kirchberg)
- Stezka kolem kostelů a kaplí – Kapellenwanderweg (Arnbruck-Drachselsried)

BYLI JSME TAM

Tyto stránky jsou určeny pro zachování vzpomínek na toulání Šumavou. Můžete sem dávat razítka z jednotlivých míst, lepit vstupenky, kreslit, či si zapisovat vlastní poznámky.

<p>Albrechtice</p> <p>Datum:</p>	<p>Antýgl</p> <p>Datum:</p>
<p>Arrach</p> <p>Datum:</p>	<p>Bayerwald-Tierpark Lohberg</p> <p>Datum:</p>
<p>Bílá strž</p> <p>Datum:</p>	<p>Boubín</p> <p>Datum:</p>
<p>Březník</p> <p>Datum:</p>	<p>Datum:</p>

OBSAH

ÚVOD	3
JAK VZNIKLA ŠUMAVA?	6
JAK DOSTALA ŠUMAVA SVÉ JMÉNO?	8
PRVNÍ LIDÉ NA ŠUMAVĚ	10
ZLATÁ STEZKA	12
SKLÁŘSTVÍ	14
HURÁ NAHORU	16
ŘEKY, JEZERA A SLATĚ	32
ŠUMAVSKÁ ZVÍŘATA	44
ZOOPARKY A VÝBĚHY	54
MĚSTA A OBCE	60
ŠUMAVSKÉ HRADY	78
ŠUMAVSKÁ STRAŠIDLA A POVĚSTI	84
ŠUMAVSKÁ MUZEA	86
MÍSTA, KTERÁ BYSTE NEMĚLI VYNECHAT	92
NA NÁVŠTĚVU K SOUSEDŮM	108
HURÁ K VODĚ	114
NAUČNÉ A JINÉ STEZKY	120
BYLI JSME TAM	131
PRAMENY A LITERATURA	142
REJSTRÍK	143

